

Històries del PORT

La ràdio

La comunicació per mitjà d'ones electromagnètiques que es propaguen per l'espai ha estat durant molts anys indispensable en la navegació. Les ràdios dels vaixells capten ones a molt alta freqüència, un ample de banda assignat únicament per al seu ús marítim que serveix als navegants per contactar amb la costa, amb altres vaixells o per fer crides de socors i urgència. L'abast de les ràdios depèn de l'altura de les antenes de les estacions i de les condicions climàtiques: en un matí clar i calorós la senyal arribarà més lluny que en un dia de tempesta.

FONS CARLOS DE ANGULO / AUTORITAT PORTUÀRIA DE BARCELONA

Home a l'aigua!

En el codi internacional de senyals, quan un vaixell hissa una única bandera quadrada, formada per un triangle groc i un de vermell, significa que hi ha una persona a l'aigua. Aquesta bandera és coneguda amb el nom d'*Oscar*, que en el mateix codi de senyals representa la lletra *O* en les comunicacions.

El cant del cigne del veler

A mitjan segle XIX la revolució industrial s'imposava en la navegació marítima. La màquina de vapor i el carbó es consolidaven com el motor i el combustible moderns, que permetien a qualsevol vaixell solcar els mars sense preocupar-se del vent. Semblava que la vela era cosa del passat, però el cert és que encara no havia dit l'última paraula.

La resposta dels enginyers de velers a l'auge del vapor va ser un canvi radical de disseny. Els bucs amples, necessaris per al transport de mercaderies, van deixar pas a cascs llargs i estrets, més aerodinàmics, de grans dimensions. Aquests nous vaixells, que es podien manipular amb poca tripulació, es van popularitzar amb el nom de *clípers*, per la veu anglesa *clip* que es pot traduir per velocitat. Els nous models van revolucionar la navegació a vela, ja que la seva velocitat els feia molt competitius. Mentre els vaixells a vapor havien de fer escala per repostar carbó, els clípers transportaven mercaderies per tot el globus sense

fre, sobretot te provinent de l'Índia. Un dels clípers més famosos va ser l'escocès *Cutty Sark* de la marina mercant britànica, en servei des del 1869, que feia la ruta comercial entre la Xina i Londres.

A Barcelona, un dels clípers més espectaculars que van arribar al Port va ser el nord-americà *Edward J. Lawrence* (a la imatge vista des de babor sortint de la ciutat), que ho va fer com a mínim dues vegades: el desembre del 1915 i el 1917. La primera vegada, el vaixell venia de Norfolk amb un carregament de 5.000 tones de carbó per alimentar les fàbriques de la Ciutat Comtal. En un article de la revista *Ibérica* del 1916 signat per J. M. Gavaldà se'l definia com una "catedral de tela" que "en esta época de calculados y fríos mecanismos, evoca los recuerdos y las glorias de tiempos que probablemente pasaron para no volver".

I és que a l'inici del segle XX, els velers ja havien entonat el cant del cigne. La modernització dels vapors, que eren més ràpids, i l'obertura del canal de Suez havien donat l'estocada final.